

خارج الفقہ

۲۱-۸-۱۴۰۱ فقه اکبر ۲

۲۳

(مکتب و نظام قضایی اسلام)

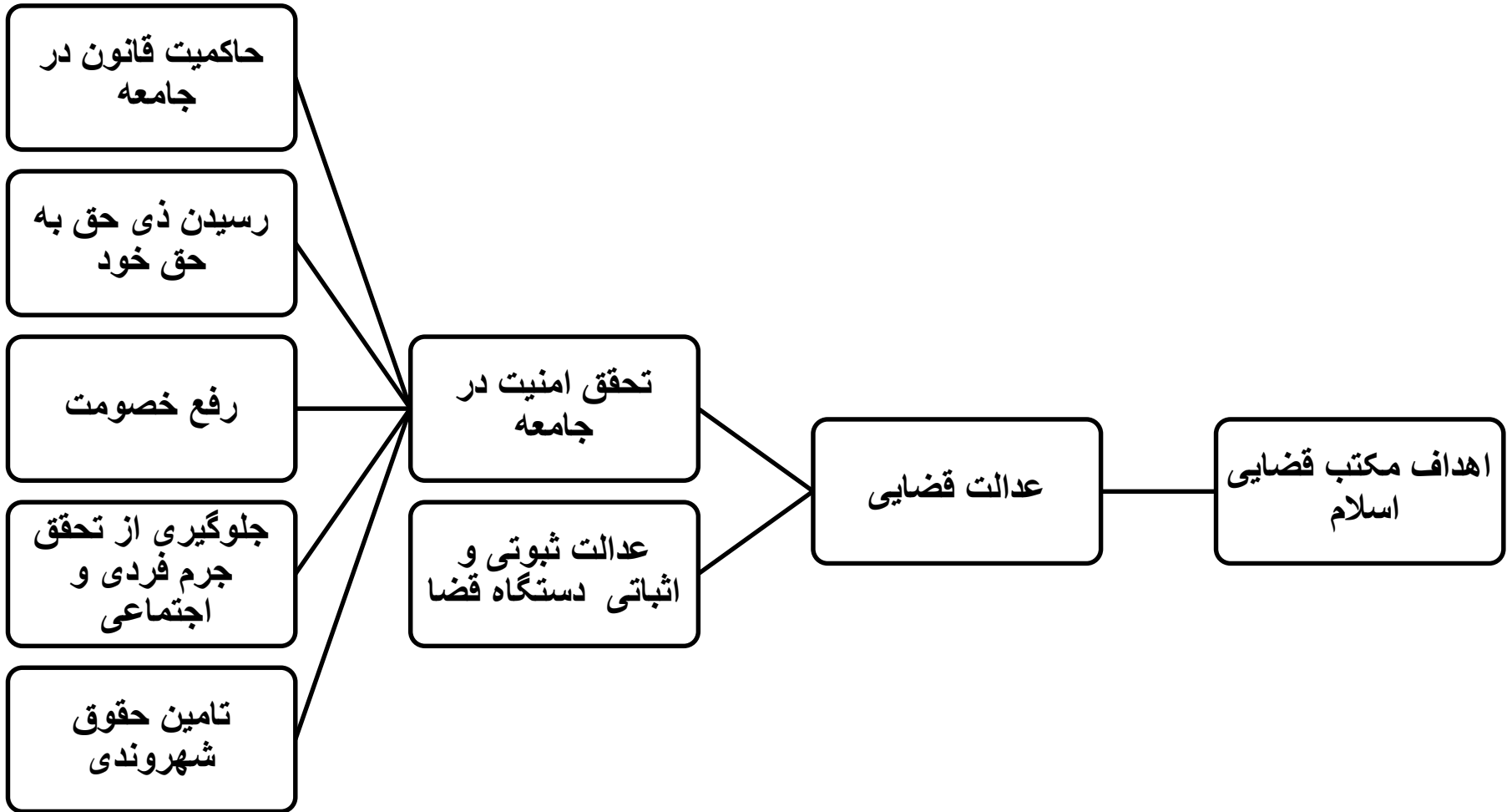
دراسات الاستاذ:

مهدي الهادي الطهراني

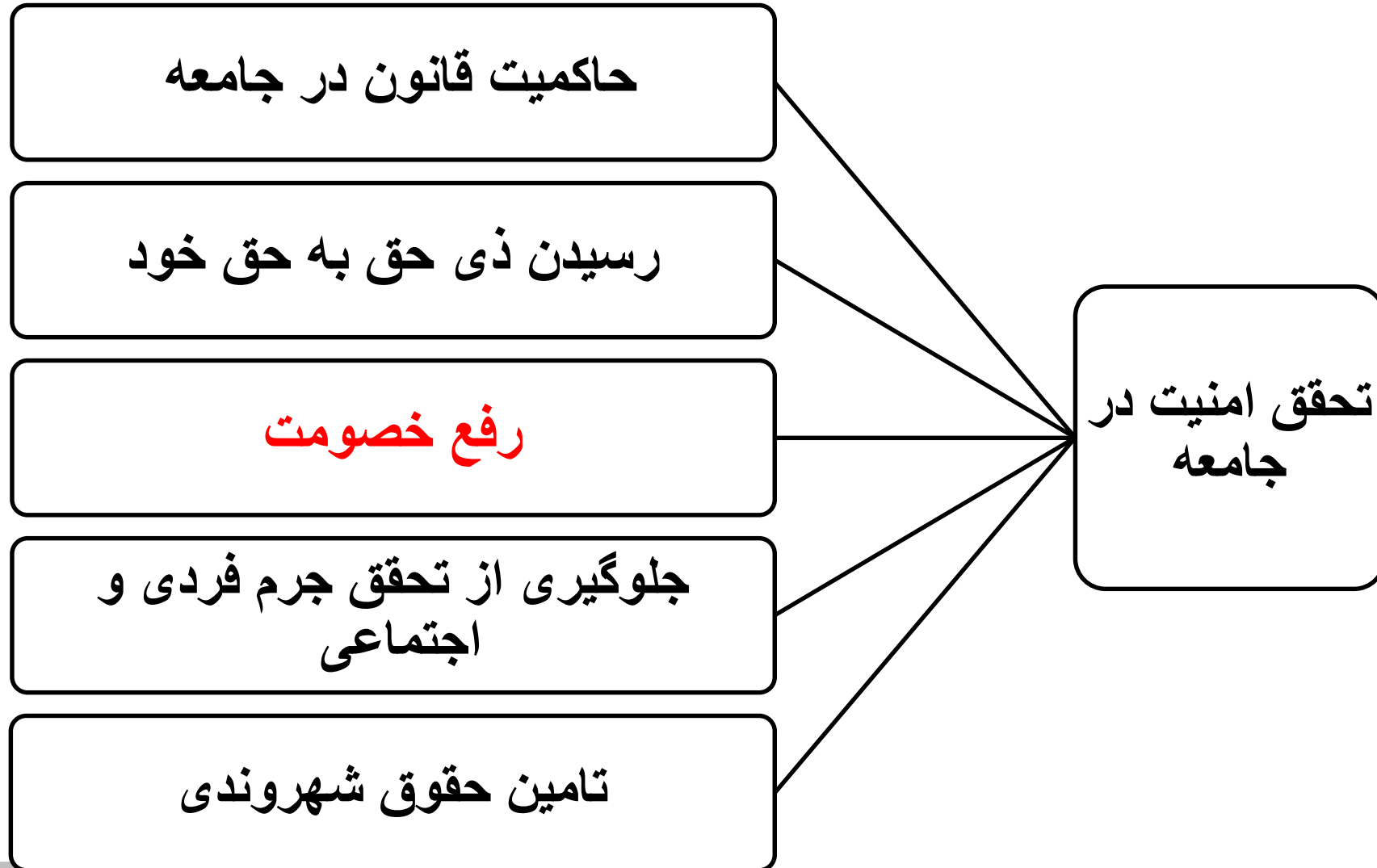
اهداف مكتب قضايي اسلام

اهداف مکتب قضایی اسلام

اهداف مکتب قضایی اسلام

- فاذا تحقق مرة عند حاكم جامع لشرائط صحة القضاء **فصل الخصومة** فلم يبق أمر قابل للفصل شرعا بعد، سواء رضى الخصمان بتجديد المرافعة أم لا، لان رضاءهما يقع لا غيا بعد فرض عدم خصومة بينهما شرعا،

• وقد ثبت أن **فصل الخصومة** بجميع أنحاء من خصائص الحاكم.

- فإن قلت: لا دليل على اختصاص مطلق
فصل الخصومة حتى العملی منها بالحاکم،
لأن أدلة القضاء وردت في الفصل القولي
لا في مطلق الفصل.

- قلت: يستفاد من مجموعها - و لو بملاحظة كونه من شعب الرئاسة المطلقة - أن المداخلة في أمر المتخاصمين من الجهة التي وقعت فيها الخصومة - أعني الحق و قطع النزاع ظاهرا و باطنا و بأى وجه كان - مختص بالحاكم.

• أحدها: الأخبار الواردة في الحكم بالبينه و الايمان. فإن ظاهرها بل صريحها انحصار **فصل الخصومة** بين الناس بهما و عدم جواز الحكم بغيرهم

رفع خصومت

- كتاب القضاء: و هو الحكم بين الناس عند التنازع و التشاجر، و رفع الخصومة، و فصل الأمر بينهم، و لا وجه لما عن جماعة في تعريفه بأنه ولاية الحكم شرعا ممن له أهلية الفتوى على أشخاص معينين. نعم كونه منصوبا للفصل و رفع النزاع ولاية و منصب من المناصب الشرعية.

رفع خصومت

- كتاب القضاء
- و هو الحكم بين الناس لرفع التنازع بينهم بالشرائط الآتية،
- و منصب القضاء من المناصب الجليلة الثابتة من قبل الله تعالى للنبي صلى الله عليه وآله و من قبله للأئمة المعصومين عليهم السلام، و من قبلهم للفقهاء الجامع للشرائط الآتية،

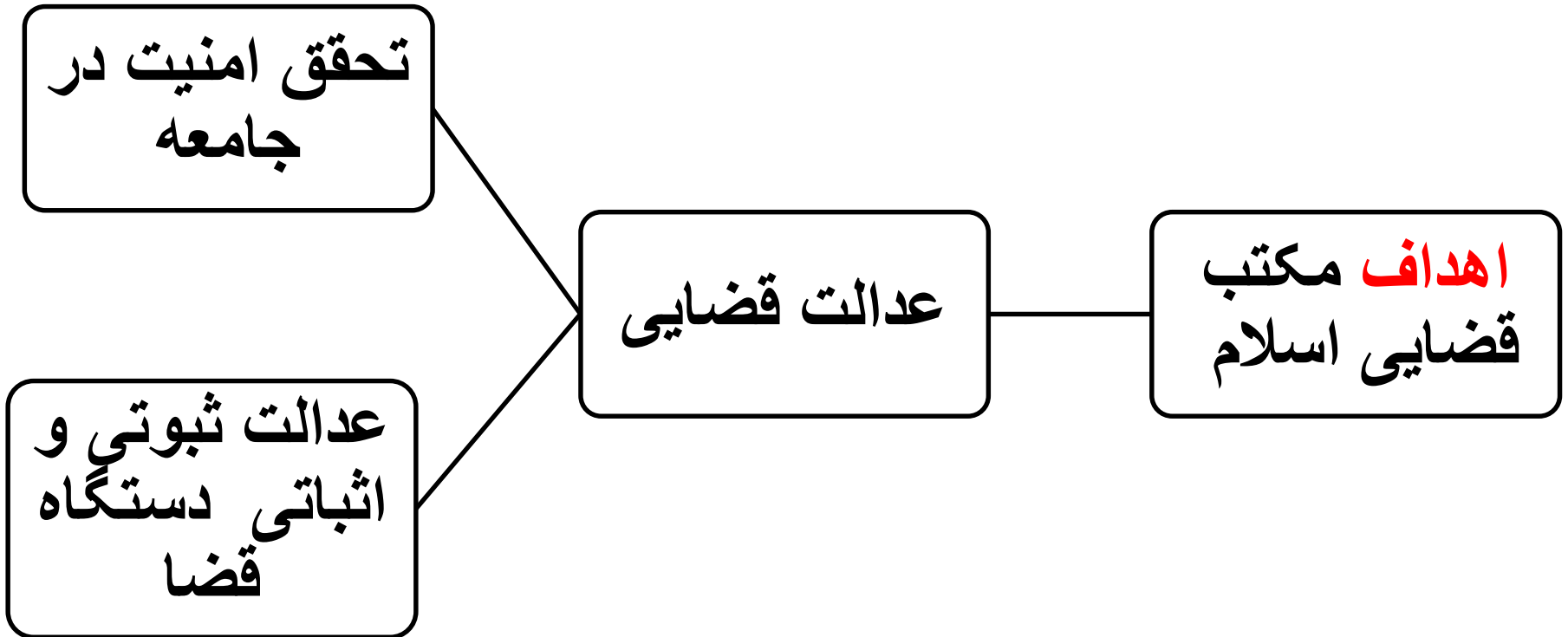
رفع خصومت

• و إن شئت قلت: القضاء سلطة شرعية علي النفوس و الأعراض و الأموال بما جعلها الله عز و جل، و لا يختص بمورد التخاصم و التنازع، و إن كان هو الغالب فيها مع عدم بسط اليد، بل يشمل كلما فيه صلاح الناس من إيجاب أمور و تحريم اخرى فيما فيه الصلاح، و تتسع تلك السلطة و تضيق بحسب بسط اليد و ضيقها.

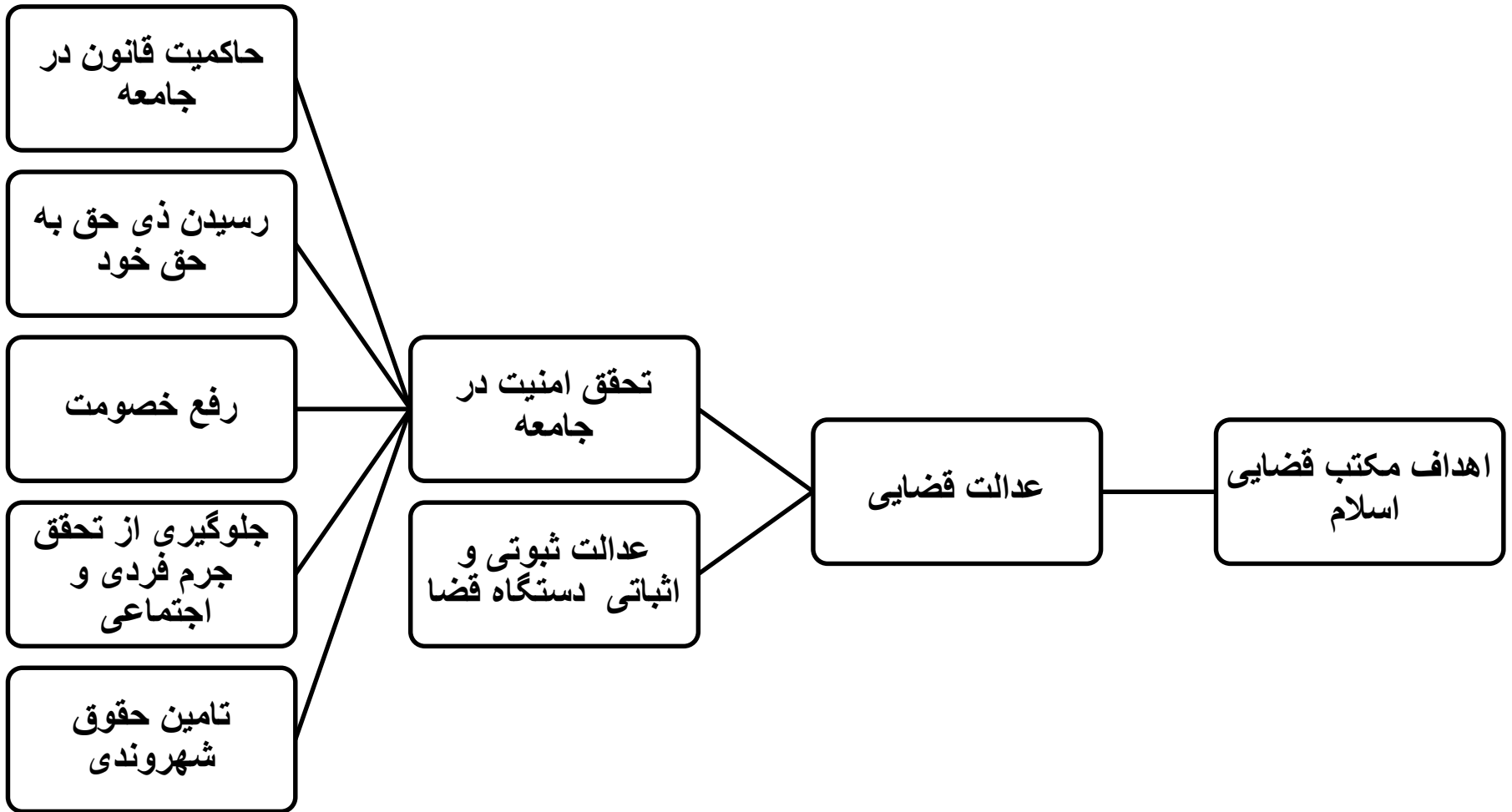
رفع خصومت

- و بذلك يمكن أن يجمع بين الكلمات، فمن فسرهُ بالحكم نظر إلى اللحاظ الأول، و من فسرهُ بالولاية نظر إلى اللحاظ الثاني، و كل منهما حق.

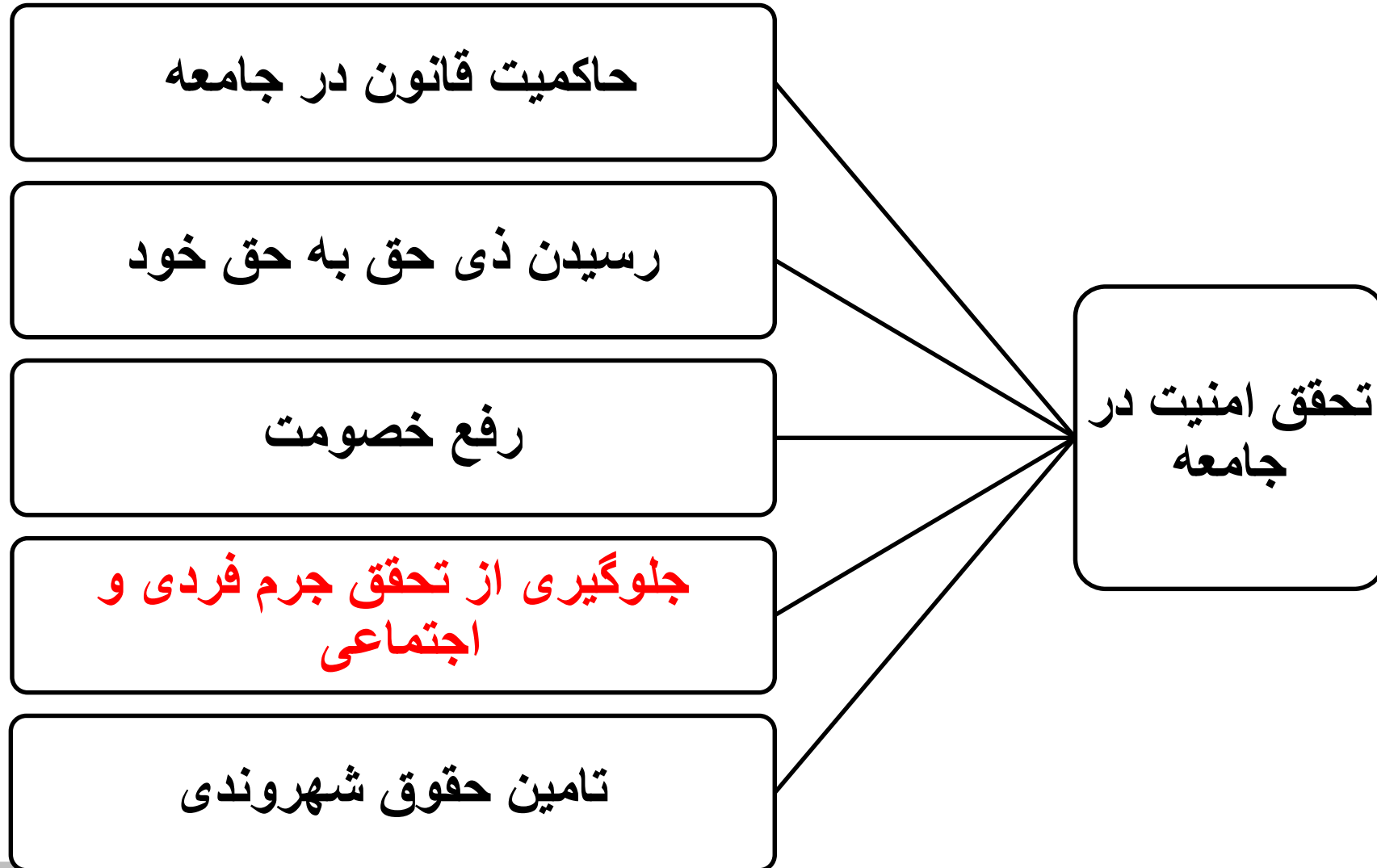
اهداف مكتب قضايي اسلام

اهداف مکتب قضایی اسلام

اهداف مکتب قضایی اسلام

جلوگیری از تحقق جرم فردی و اجتماعی

• اصل ۱۵۶ - وظایف قوه قضاییه

• قوه قضاییه قوه‌ای است مستقل که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی و مسئول تحقق بخشیدن به عدالت و عهده‌دار وظایف زیر است:

جلوگیری از تحقق جرم فردی و اجتماعی

- ۱- رسیدگی و صدور حکم در مورد تظلمات، تعدیات، شکایات، حل و فصل دعاوی و رفع خصومات و اخذ تصمیم و اقدام لازم در آن قسمت از امور حسبیه، که قانون معین می کند.

جلوگیری از تحقق جرم فردی و اجتماعی

- ۲ - احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادیهای مشروع.
- ۳ - نظارت بر حسن اجرای قوانین.

جلوگیری از تحقق جرم فردی و اجتماعی

• ۴ - کشف جرم و تعقیب مجازات و تعزیر مجرمین و اجرای حدود و مقررات بدون جزایی اسلام.

• ۵ - اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمین.

مدیریت پیشگیری از جرم

- تعریفی که برای علم مدیریت شده است عبارت است از فراگرد به کارگیری موثر و کارآمد منابع مادی و انسانی بر مبنای یک نظام، جهت دستیابی به اهداف تعیین شده (رضائیان، ۱۳۹۰: ۱۱)

مدیریت پیشگیری از جرم در ایران، اکبر علیوردی نیا،

https://www.jmsp.ir/article_7769.html

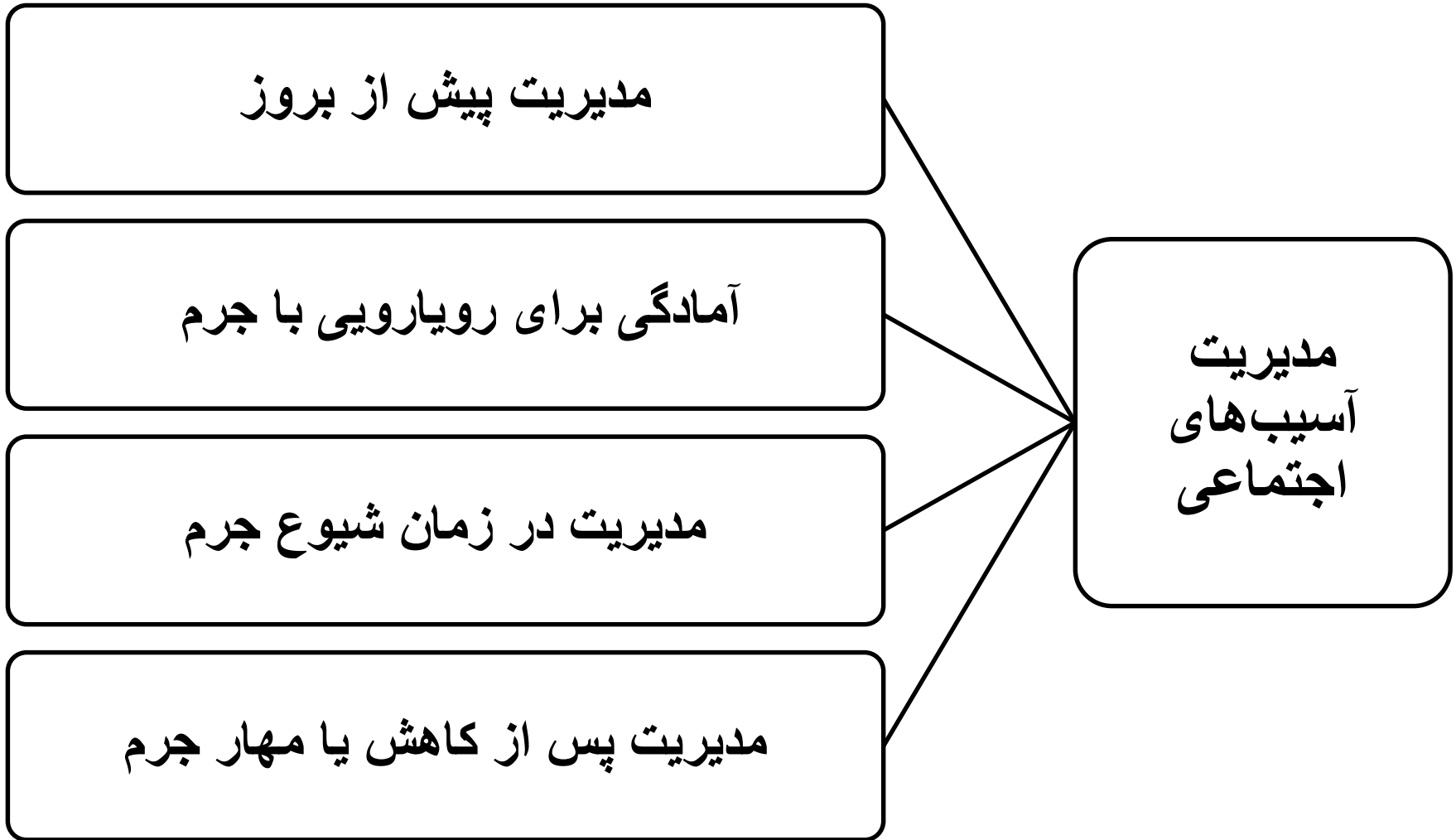
مدیریت پیشگیری از جرم

- می توان مدیریت مسایل اجتماعی را به عنوان فراگرد به کارگیری موثر و کارآمد منابع مادی و انسانی بر مبنای یک نظام فکری هدفمند در جهت تغییر وضعیت های متعارض با ارزش های بخش قابل توجهی از شهروندان تعریف کرد.

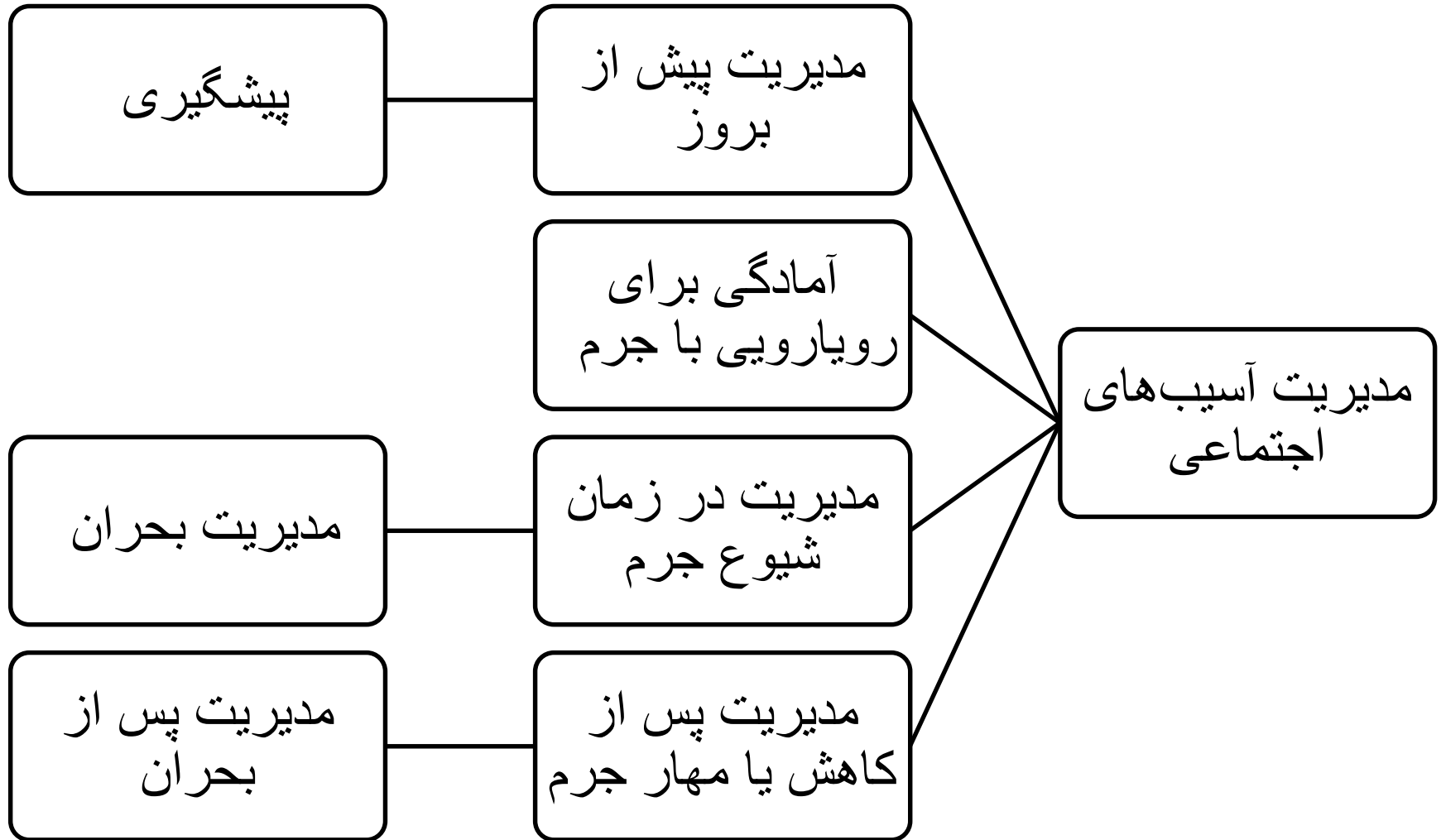
مدیریت پیشگیری از جرم

- پیشگیری از جرم مستلزم هر نوع عمل طراحی شده برای کاهش سطوح واقعی جرم و یا ترس از جرم است. این اقدامات تنها به تلاش‌های دستگاه قضایی و فعالیت‌هایی شامل افراد و گروه‌ها نمی‌شود بلکه شامل هم حوزه عمومی و هم حوزه خصوصی است.

مدیریت پیشگیری از جرم

مدیریت پیشگیری از جرم

مدیریت پیشگیری از جرم

- بر این اساس، چهارگونه مدیریت آسیب‌های اجتماعی بیش از دیگر انواع مورد نظر هستند:
 - ۱- مدیریت پیش از بروز (پیشگیری [۳])، ۲-
 - آمادگی برای رویارویی با جرم ۳- مدیریت در
 - زمان شیوع جرم (مدیریت بحران [۴])، ۴-
 - مدیریت پس از کاهش یا مهار جرم (مدیریت
 - پس از بحران [۵])، ۵-

مدیریت پیشگیری از جرم

فقدان قانون مشخص در خصوص مدیریت پیشگیری از جرم

پراکندگی و تعدد نهادهای متولی پیشگیری از جرم در ایران

ناهماهنگی بین نهادهای ذی ربط

نبود یک سیاست علمی، هماهنگ و سنجیده در زمینه پژوهش، تدوین و اجرا

موجبات هدر رفتن ظرفیت‌های سازمان‌ها و خنثی شدن فعالیت‌ها

مدیریت پیشگیری از جرم

- ابراهیمی و منصور آبادی (۱۳۸۷) در مقاله ای با عنوان "تحولات مدیریت پیشگیری از جرم،" فقدان قانون مشخص در خصوص مدیریت پیشگیری از جرم، پراکندگی و تعدد نهادهای متولی پیشگیری از جرم در ایران، ناهماهنگی بین نهادهای ذی ربط و نیز نبود یک سیاست علمی، هماهنگ و سنجیده در این زمینه در سه حوزه پژوهش، تدوین و اجرا را موجبات هدر رفتن امکانات و ظرفیت‌های سازمان‌ها و نیز خنثی شدن فعالیت‌های بخش‌های مختلف سیاست جنایی در خصوص پیشگیری از جرم دانسته‌اند.

مدیریت پیشگیری از جرم

- علاوه بر این موارد، محققان گوشزد کرده‌اند که سازماندهی ناقص و پراکنده برنامه‌های پیشگیری از جرم، در یک بستر فکری کاملاً رسمی و دولتی صورت گرفته است؛ به گونه‌ای که در هیچ یک از این نهادها جایگاهی برای مشارکت مردم و به ویژه سازمان‌های غیردولتی در نظر گرفته نشده است.

مدیریت پیشگیری از جرم

- از این رو، به منظور برون رفت از این نابسامانی و اجرایی کردن **بند ۵ اصل ۱۵۶ قانون اساسی**، تدوین یک سیاست جامع و هماهنگ در این زمینه و نیز تمرکز مدیریت پیشگیری از جرم را ضروری دانسته- اند و در مقاله‌شان بر روی ناکارآمدی فعالیت‌های صورت پذیرفته در زمینه پیشگیری از جرم، حاصل نبود مدیریت واحد و متمرکز، تاکید کرده‌اند.